

De binnenlandse markt in beeld

NBTC
Nederlands Bureau
voor Toerisme &
Congressen

Inhoud

1. Inleiding	3
2. De binnenlandse markt in perspectief	4
3. Hoe gaat de binnenlandse markt groeien?	8
4. De impact van de binnenlandse markt	10
5. De binnenlandse markt in balans	13
6. Meer cijfers over de binnenlandse markt	19
7. Colofon & contact	21

1. Inleiding

Bezoek is van grote (en groeiende) economische waarde, maar kan ook een positieve bijdrage leveren aan de opgaven waar Nederland de komende jaren voor staat. Denk aan vraagstukken rond brede welvaart, erfgoed, natuur, verduurzaming en vitale binnensteden. Met de introductie van Perspectief 2030⁷ heeft NBTC de transitie gemaakt van nationale marketing- naar bestemmingsmanagementorganisatie. We richten ons op die opgaven waar we de meeste impact kunnen maken voor een toekomstbestendige ontwikkeling van de bestemming Nederland.

Met de huidige marketingactiviteiten richt NBTC zich op het aantrekken van internationaal, duurzaam bezoek en het stimuleren van een diverse bezoekersmix. Maar willen we echte impact kunnen maken op de opgaven, dan speelt de bezoeker uit eigen land ook een cruciale rol. Voor deze binnenlandse markt voeren we geen autonome marketingactiviteiten uit, maar we blijven deze markt wel volgen en duiden binnen onze expertises strategie, onderzoek, branding en bestemmingsontwikkeling.

Onder 'binnenlandse markt' verstaan we alle bezoekers afkomstig uit Nederland die in eigen land op vakantie gaan of recreëren. Deze publicatie schetst de grootte, samenstelling en impact van die markt.

Voor deze publicatie hebben we de binnenlandse markt vergeleken met uitgaand (Nederlanders op vakantie naar het buitenland) en inkomend bezoek (de internationale gasten die ons land bezoeken). Daar komen interessante inzichten uit, die we in de volgende hoofdstukken bespreken. De belangrijkste zetten we op de volgende pagina's op een rij.

De binnenlandse markt:

- Is groot, zowel in aantallen als bestedingen.
- Is zowel economisch, ecologisch als sociaal-maatschappelijk van belang.
- Heeft van alle bezoeken de kleinste voetafdruk. Daarnaast heeft het bevorderen van duurzamer gedrag grote impact.
- Draagt bij aan gezondheid en welzijn van mens en maatschappij.
- Kent lokale verschillen. De opgaven zijn per gebied verschillend waardoor beleid en strategie op lokaal niveau tot stand komt.

2. De binnenlandse markt in perspectief

De omvang van de binnenlandse markt is groot, zowel in aantallen bezoekers als bestedingen – daar gaan we in dit hoofdstuk dieper op in. We vergelijken het aantal binnenlandse overnachtingen en vakanties met vakanties die Nederlanders over de grens ondernemen. Daarnaast kijken we hoeveel de binnenlandse vakantiegangers besteden en wat hen kenmerkt. Ook gaan we kort in op dagbezoek in eigen land.

De omvang van de binnenlandse markt

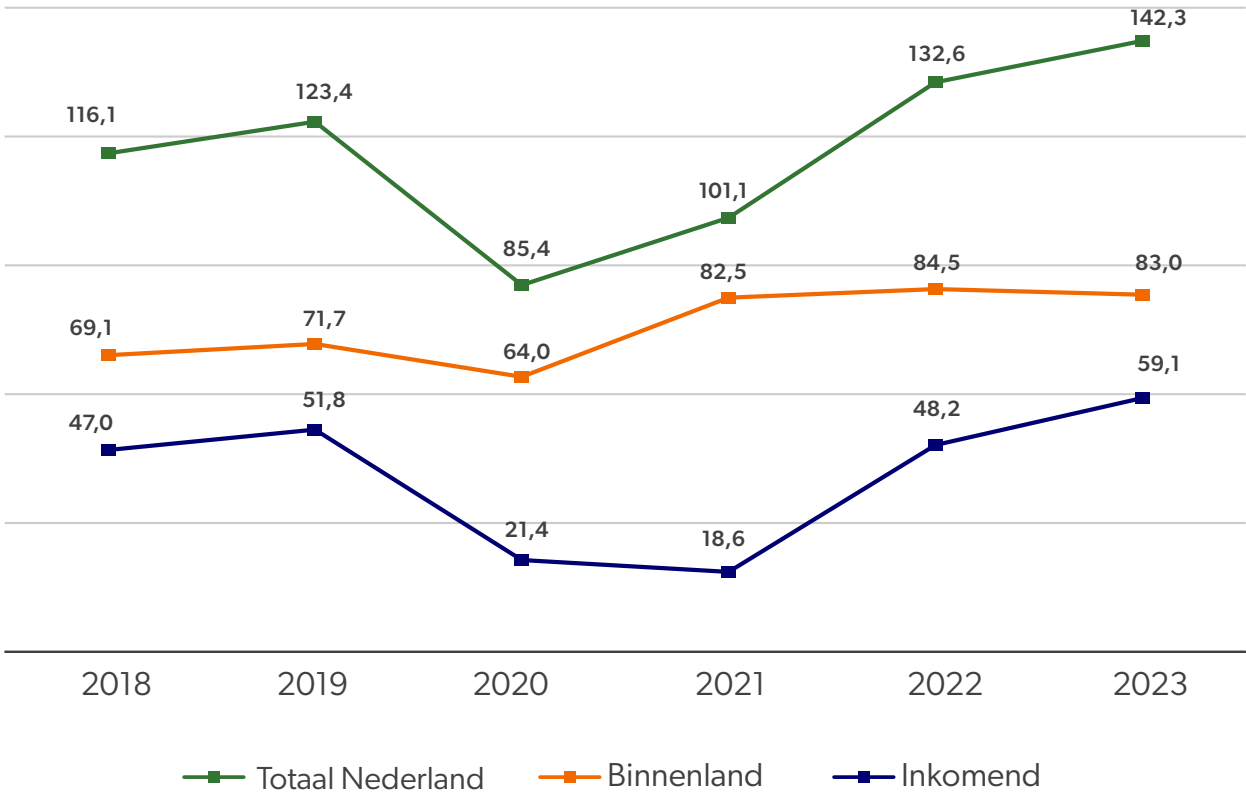
In 2023 ontving Nederland 50 miljoen verblijfgasten. Daarvan komen er ruim 29 miljoen uit eigen land (59%). Samen zorgen zij voor ruim 83 miljoen overnachtingen (58% van het totaal). Deze cijfers komen uit de Statistiek Logiesaccommodaties (SLA) ⁷ van het CBS. Grafiek 1 toont de ontwikkeling van het aantal overnachtingen in Nederland, met zowel binnenlandse als inkomende overnachtingen.

Grafiek 2 splitst het binnenlands en inkomend bezoek uit naar provincie. De meeste binnenlandse overnachtingen vinden plaats in Noord-Holland, Gelderland en Noord-Brabant. In alle provincies is het aandeel van binnenlandse overnachtingen groter dan het aandeel inkomende overnachtingen, behalve in Noord-Holland en op sommige momenten in Zuid-Holland en Zeeland.

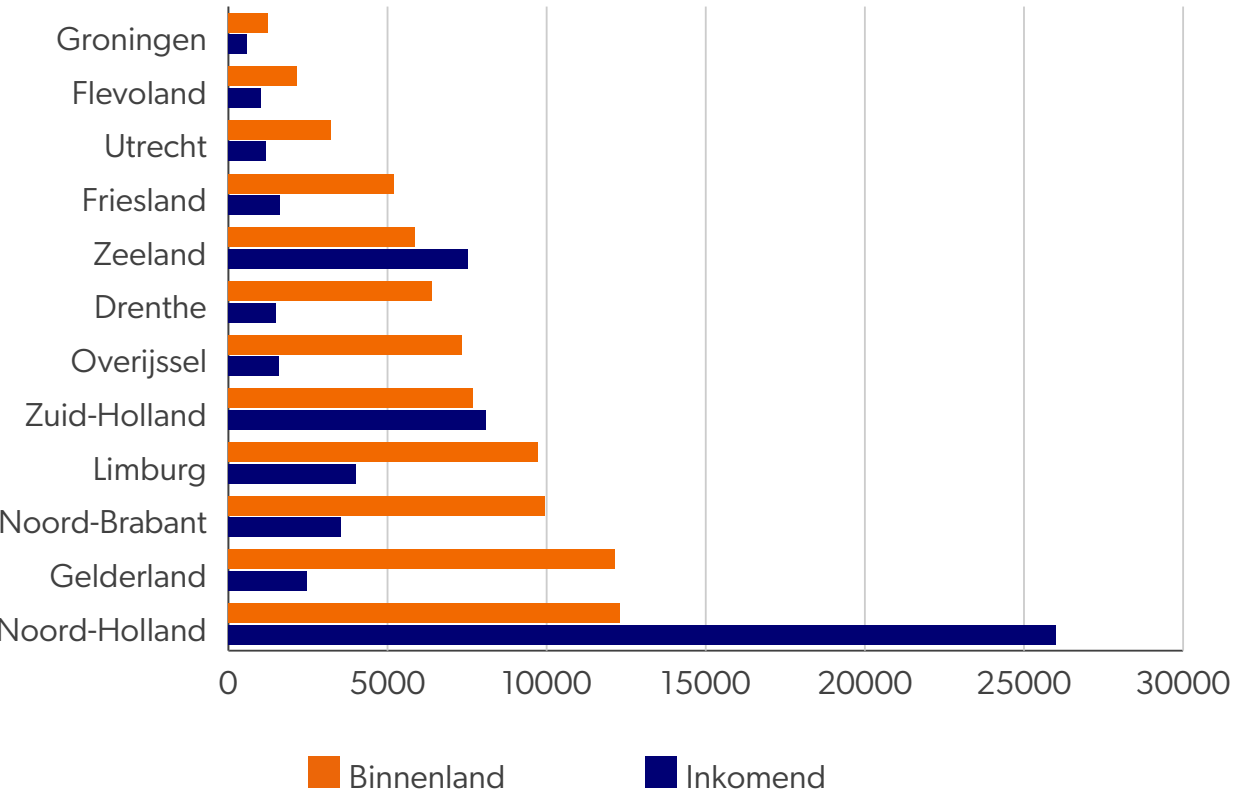
De binnenlandse markt is de grootste markt voor Nederland

1] Ontwikkeling aantal overnachtingen in Nederland (x mln)

Bron: CBS, Statistiek Logiesaccommodaties

2] Overnachtingen binnenland & inkomend per provincie in 2023 (x1000)

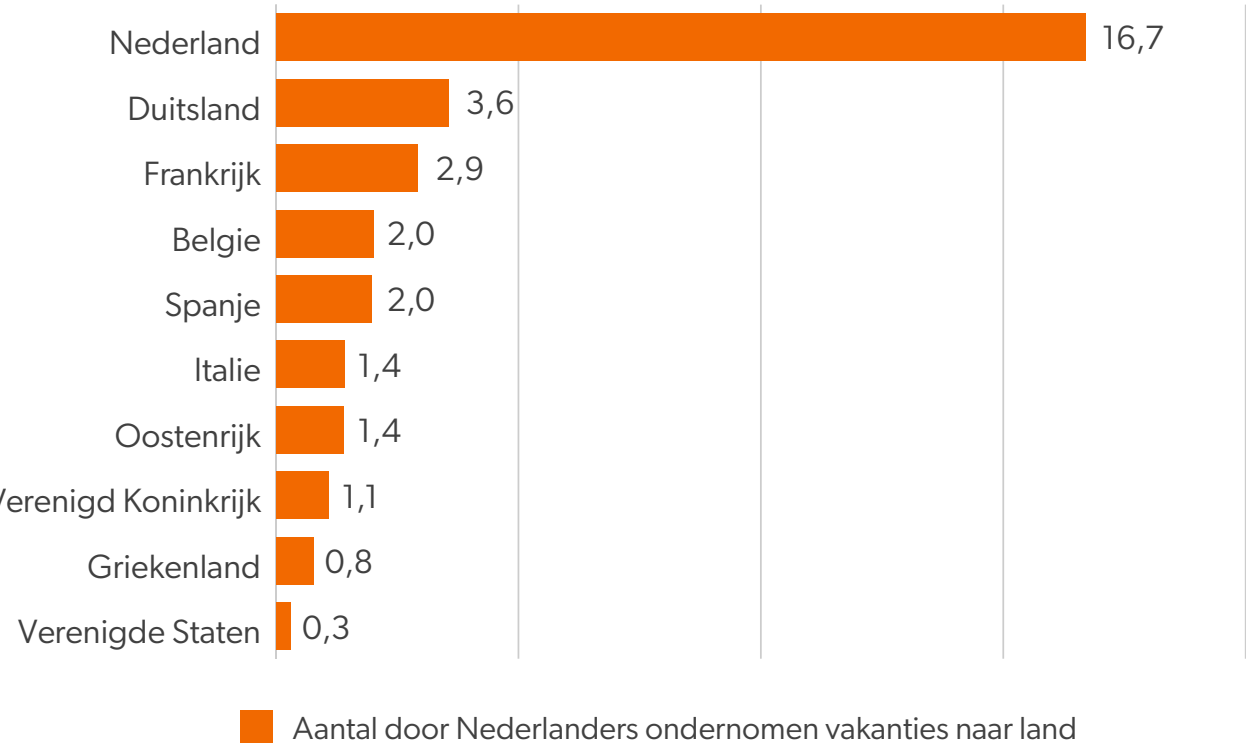
Bron: CBS, Statistiek Logiesaccommodaties

Nederlanders op vakantie

In 2023 ondernamen alle Nederlanders samen 37,6 miljoen vakanties. Daarvan werden er 16,7 miljoen in het binnenland gehouden (44%) en 20,9 miljoen in het buitenland (56%). Dit zijn toenames van +2% en +7% ten opzichte van 2022. Deze cijfers komen uit het Vakantieonderzoek van het CBS ⁷ (zie grafiek 3).

Nederland is veruit het populairste vakantie­land onder de eigen inwoners. Na Nederland waren Duitsland (3,6 miljoen vakanties), Frankrijk (2,9 miljoen vakanties), België en Spanje (elk 2 miljoen vakanties) de meest bezochte vakantiebestemmingen in 2023. Binnenlandse vakantiebestemmingen die het meest in trek zijn, zijn respectievelijk de Noordzeebadplaatsen, de Veluwe en Veluwerand en West- en Midden-Brabant.

3] Aantal door Nederlanders ondernomen vakanties naar bestemming in 2023 (x mln)

Bron: CBS, Vakantieonderzoek

- Een vakantie in eigen land duurt gemiddeld 4,5 nacht. Voor een vakantie buiten de landsgrenzen trekken we gemiddeld 9,8 nachten uit.
- Maar liefst 81% van de Nederlanders heeft minimaal één vakantie ondernomen in 2023. Van alle Nederlanders ging 54% minimaal één keer op vakantie in eigen land en 65% maakte minimaal één reis naar het buitenland om vakantie te vieren.
- Gemiddeld gezien gaan Nederlanders 3,1 keer per jaar op vakantie (in binnen- en buitenland). Nederlanders die in eigen land op vakantie gaan doen dit gemiddeld 2,1 keer per jaar en Nederlanders die een vakantie naar het buitenland ondernemen doen dit gemiddeld 2,2 keer per jaar.
- In 2023 bedroeg de gemiddelde besteding per persoon per vakantie € 610, waarbij € 890 werd uitgegeven aan buitenlandse vakanties en € 260 aan binnenlandse vakanties. Per persoon per nacht zijn de gemiddelde uitgaven voor een binnenlandse vakantie € 58. Voor een vakantie naar het buitenland is dit gemiddeld €90 per persoon per nacht.

Tabel 1 toont de uitgaven per persoon per nacht uitgesplitst naar bestedingscategorie.

Uitgaven per persoon per nacht uitgesplitst naar bestedingscategorie

	Binnenland	Uitgaand	Totaal
Vervoer	€ 6 (10%)	€ 23 (26%)	€ 18 (22%)
Lokaal vervoer	€ 2 (3%)	€ 5 (6%)	€ 4 (5%)
Accommodatie	€ 30 (52%)	€ 36 (40%)	€ 34 (41%)
Horeca	€ 12 (21%)	€ 15 (17%)	€ 14 (17%)
Uitstapjes en excursies	€ 2 (3%)	€ 5 (6%)	€ 4 (5%)
Souvenirs, winkels, boodschappen	€ 5 (9%)	€ 5 (6%)	€ 5 (6%)
Overig	€ 1 (2%)	€ 2 (2%)	€ 2 (2%)
Totaal	€ 58	€ 90	€ 82
Totaal zonder vervoer	€ 50	€ 63	€ 59

Tabel 1, bron: CBS Vakantieonderzoek + eigen berekening

De gemiddelde besteding per dag van de Nederlandse vakantieganger is in het buitenland hoger dan in eigen land

Wie gaan er op vakantie in eigen land?

Vakanties in eigen land werden in 2023 voornamelijk ondernomen door Nederlanders die samen met hun partner reizen (32%). Daarna zijn binnenlandse vakanties het meest populair onder volwassenen die met minderjarig(e) kind(eren) op vakantie gaan (26%). De meeste vakanties in eigen land werden ondernomen door de leeftijdsgroepen 25-35 jaar, 45-55 jaar en 65-75 jaar (allemaal 18%). In 2023 was het vakantiehuis of de stacaravan de meest populaire logiesvorm (38%). Op de tweede plek stond een verblijf in een hotel, pension of bed and breakfast (33%). Het verblijf werd, net als in 2022, het vaakst via de accommodatie zelf geboekt (51%).

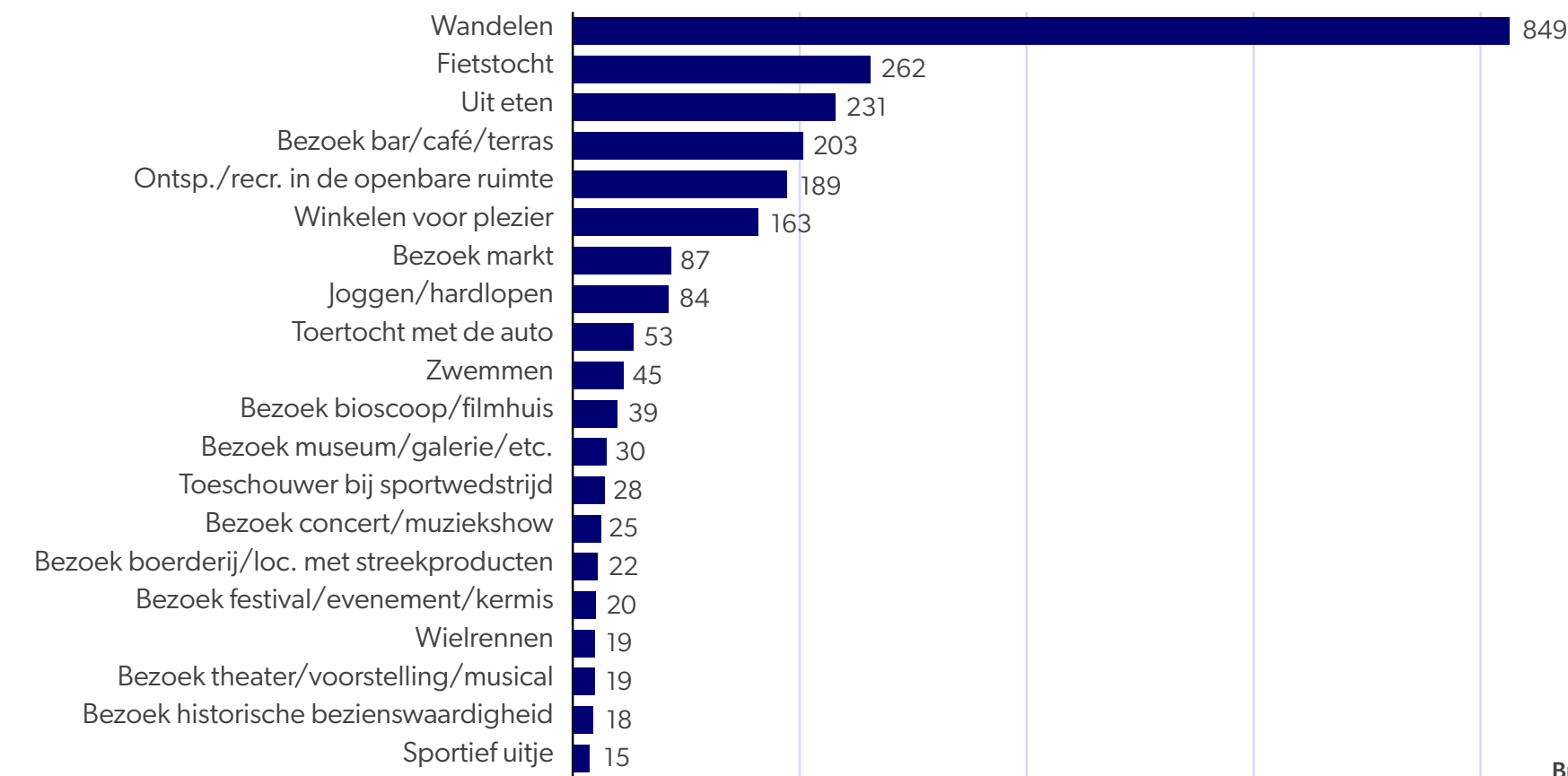
Welke vrijetijdsactiviteiten ondernemen Nederlanders?
Naast vakanties in eigen land ondernemen Nederlanders ook veel dagbezoek, oftewel ‘een dagje uit’. Uit het Nederlands Vrijetijdsonderzoek blijkt dat Nederlanders jaarlijks maar liefst 2,5 miljard vrijetijdsactiviteiten ondernemen. Samen zijn die goed voor 64,6 miljard euro. De meest ondernomen vrijetijdsactiviteiten zijn wandelen, fietsen, uit eten gaan, een bezoek aan bar/café/terras, ontspannen en winkelen (zie grafiek 4). De meeste van deze vrijetijdsactiviteiten vinden plaats in onze directe omgeving. Ze zijn vaak kortdurend, maar worden wel frequent gedaan. Maar liefst 91% van de vrijetijdsactiviteiten binnen een provincie wordt uitgevoerd door de eigen inwoners.

Voor specifieke activiteiten zoals wellness, cultuur of attractiebezoek verlaten mensen vaker hun provincie. Deze drie activiteiten duren bovendien langer en worden minder vaak ondernomen dan andere vrijetijdsbestedingen.

Wandelen is populair: jaarlijks maken we in Nederland bijna 850 miljoen wandelingen

4] Aantal ondernomen vrijetijdsactiviteiten door Nederlanders per activiteit (x mln)

Bron: NBTC, Nederlands Vrijetijdsonderzoek (NVTO) 2022/2023

3. Hoe gaat de binnenlandse markt groeien?

In dit hoofdstuk gaan we kort in op de ontwikkelingen in het binnenlands verblijfstoerisme en de verwachtingen voor de komende jaren. Na een lichte daling in 2023 zet de groei zich voort, mede door de blijvende populariteit van vakanties in eigen land en de opkomst van bungalowparken.

Groei binnenlands bezoek

Na een lichte daling van 1,1% in 2023, wordt in 2024 verwacht dat het aantal verblijfsgasten uit Nederland met drie procent stijgt naar ongeveer 30 miljoen (de exacte aantallen voor 2024 zijn nog niet vastgesteld op moment van publicatie). Voor 2025 verwachten we een groei van ongeveer 1%, waarmee het aantal binnenlandse verblijfsgasten de 30 miljoen overstijgt. Dit blijkt uit de Forecast 2025 ↗, de verwachting voor het verblijfstoerisme in Nederland.

Opvallend is dat deze cijfers overeenkomen met de prognose uit Perspectief 2030 (2017). Dit benadrukt de grote interesse van Nederlanders in vakanties in eigen land. Tijdens de coronapandemie hebben veel Nederlanders hun eigen land (her)ontdekt, wat heeft bijgedragen aan een positiever imago van binnenlandse vakanties. Deze trend lijkt zich te hebben voortgezet. De meest recente Vakantie Sentiment Monitor (VSM) ↗ laat zien dat de intentie voor een vakantie in eigen land weer

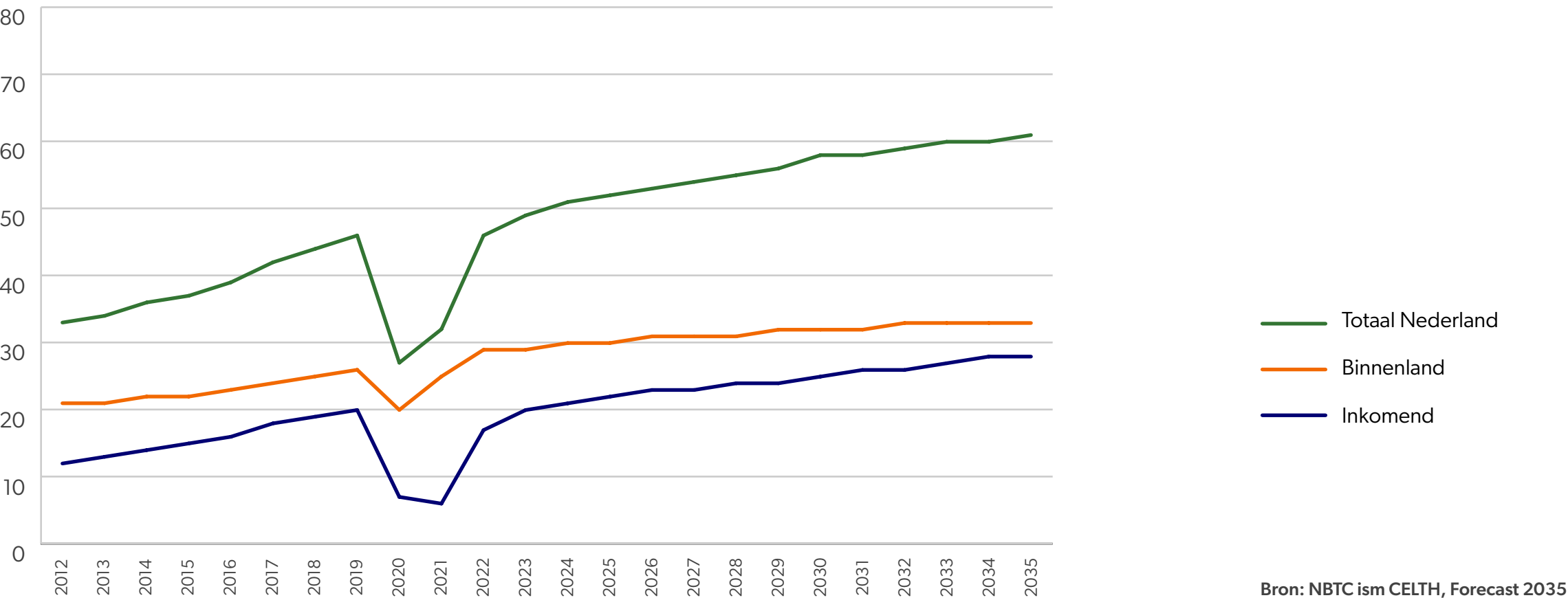

Nederland blijft een geliefde bestemming bij Nederlanders

licht is toegenomen. De groei wordt vooral gedreven door de toenemende populariteit van bungalowparken. Ook in 2024 zagen we al een duidelijke toename van dit segment. Zo is het verblijf op huisjesterreinen volgens de CBS-data van januari tot en met december 2024 al met 9% gestegen ten opzichte van het jaar ervoor.

In 2035 worden er in totaal 61 miljoen verblijfsgasten verwacht. De binnenlandse markt groeit naar verwachting met steeds zo’n 1% per jaar tot een totaal van 33 miljoen verblijfs-gasten in 2035 (zie onderstaande grafiek). Deze groei is sterker dan verwacht in Perspectief 2030.

5] Totaal aantal verblijfsgasten Nederland naar herkomst (x mln)

Bron: NBTC ism CELTH, Forecast 2035

4. De impact van de binnenlandse markt

In de vorige hoofdstukken hebben we gezien wat de omvang en samenstelling van de binnenlandse markt is en hoe deze naar verwachting zal groeien. In vergelijking met inkomend en uitgaand toerisme levert de binnenlandse markt Nederland een aantal opvallende voordelen op, zowel op economisch, ecologisch als sociaal-maatschappelijk vlak. Daar gaan we in dit hoofdstuk op in.

Economische impact

De binnenlandse markt levert een grote economische bijdrage, zowel door het aantal bezoekers als door hun bestedingen. Dit maakt het een stabiele en betrouwbare pijler voor de economie. Het Centraal Bureau voor de Statistiek publiceert elk jaar de Satellietrekening Toerisme (SRT)↗, die inzicht geeft in de bestedingen, toegevoegde waarde en werkgelegenheid die samenhangen met toerisme. Dit zijn bestedingen die direct terugvloeien naar de Nederlandse economie, doordat ze worden uitgegeven bij Nederlandse bedrijven.

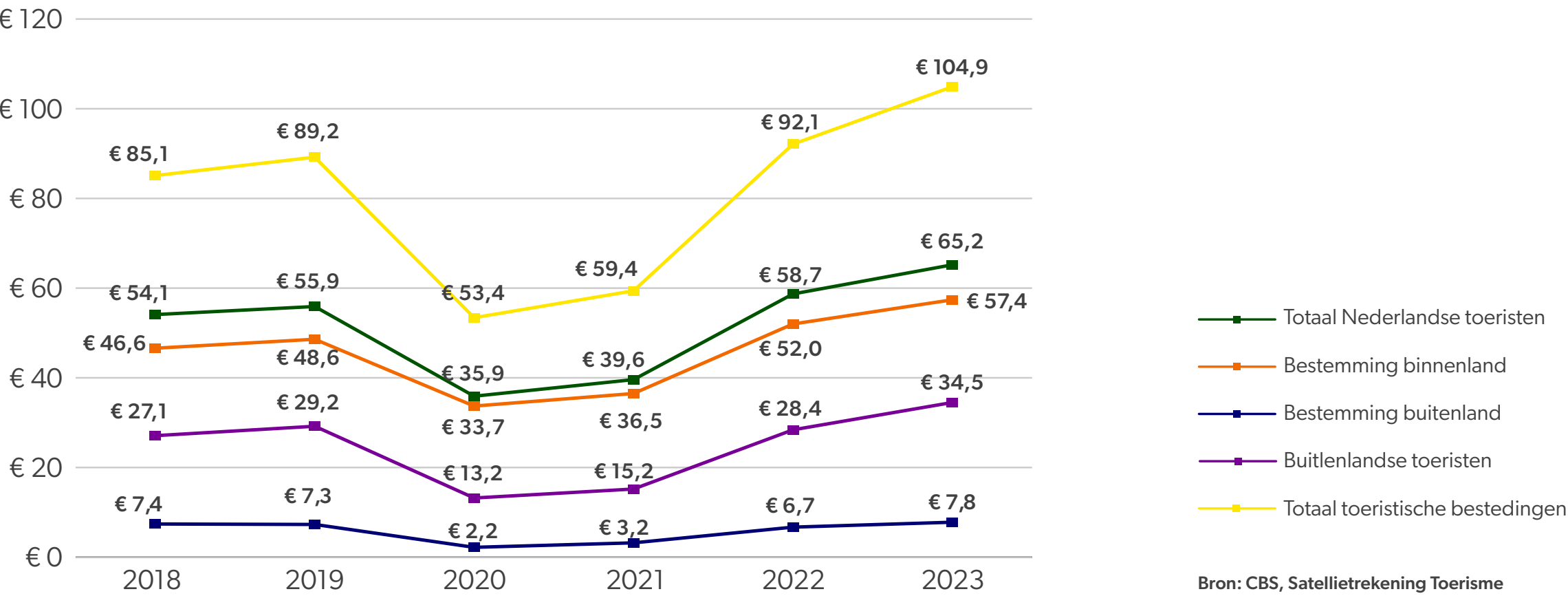
In 2023 werd er in totaal ongeveer 105 miljard euro besteed aan toerisme dat ten goede kwam aan de Nederlandse economie. Van de totale bestedingen werd ruim € 65 miljard (62%) uitgegeven door Nederlandse toeristen. Hiervan werd € 57 miljard (88%) besteed door Nederlandse toeristen met

De binnenlandse markt levert toeristisch de grootste economische bijdrage aan de economie

bestemming binnenland. Dat is een toename van 23% sinds 2018. De overige 8 miljard euro (12%) werd besteed aan Nederlandse bedrijven voor reizen naar het buitenland (uitgaand). Toeristen uit het buitenland (inkomend) gaven samen zo’n € 35,5 miljard uit dat ten goede kwam aan de Nederlandse economie. Dit is een groei van 27% ten opzichte van 2018. De overige 5 miljard werd besteed aan overige uitgaven, bijvoorbeeld caravans of kampeerspullen.

6] Economische impact toerisme (x mld)

Bron: CBS, Satellietrekening Toerisme

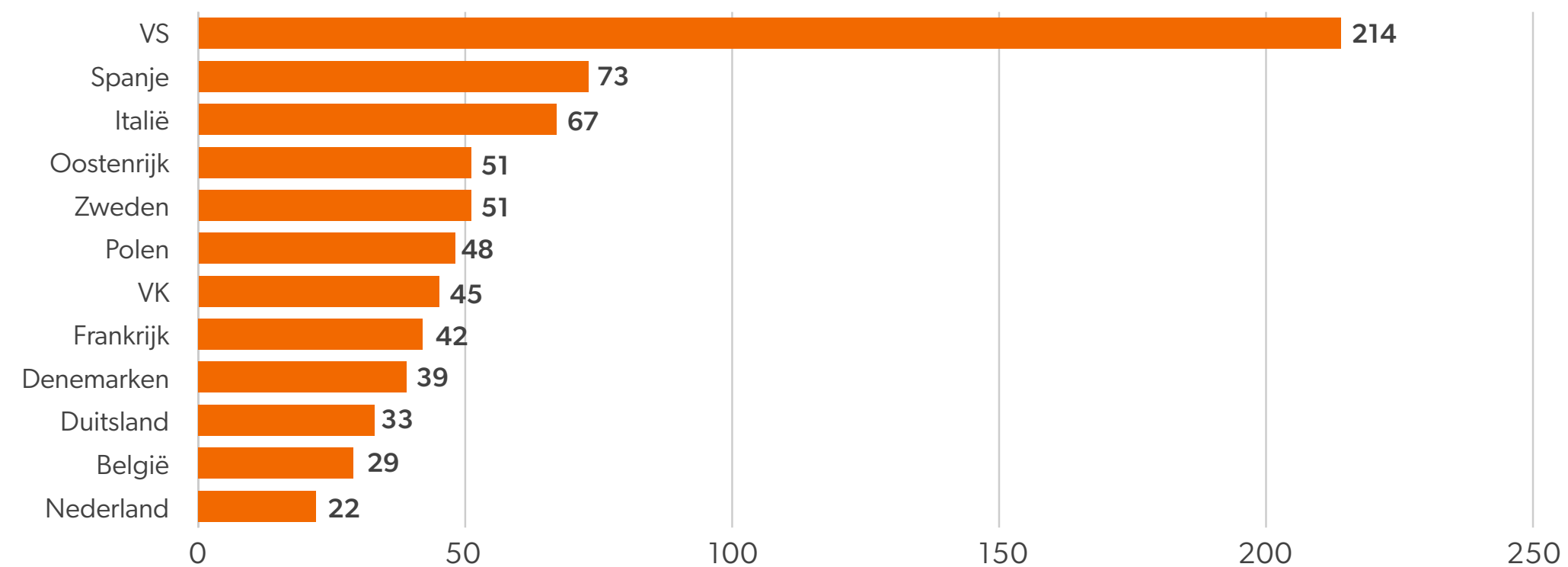
Ecologische voordelen

Wereldwijd is de toerismesector verantwoordelijk voor 8 procent van alle CO₂-uitstoot (Sustainable Travel International ⁷⁾). De hoofdoorzaak daarvan is transport. Het vervoer van en naar de vakantiebestemming is globaal gezien goed voor bijna de helft (49%) van deze CO₂-uitstoot. In Nederland ligt dit percentage nog hoger. In 2022 vertegenwoordigde transport 57% van de totale CO₂-uitstoot van inkomend bezoek. Hiervan werd maar liefst 71% veroorzaakt door (langeafstands)vluchten, gemaakt door slechts 28% van de bezoekers (De CO₂-impact van internationaal bezoek aan Nederland ⁷⁾). Inkomend bezoek dat naar Nederland reist met het vliegtuig heeft dus een aanzienlijk hogere CO₂-voetafdruk dan bezoekers die voor een ander vervoermiddel kiezen. Ter illustratie, een toerist uit de VS stoot gemiddeld zo'n 214 kg CO₂ uit per dag bij een bezoek aan Nederland en een Belgische toerist slechts 29 kg CO₂. Een Nederlander stoot gemiddeld zo'n 22 kg CO₂ uit per dag tijdens een binnenlandse vakantie (zie grafiek 7).

Transportkeuze en afstand tot de bestemming hebben dus een aanzienlijke impact op de CO₂-uitstoot van een bezoeker. We kunnen stellen dat een binnenlandse vakantie per definitie een lagere CO₂-voetafdruk heeft dan een vakantie van een inkomende bezoeker, ongeacht het land van herkomst. Nederlanders nemen immers niet het vliegtuig om in eigen land op vakantie te gaan en wonen relatief dicht bij de eindbestemming. Het is dus wenselijk om binnenlandse vakanties te stimuleren omdat deze voor minder CO₂-uitstoot zorgen.

Maar zelfs voor de binnenlandse markt liggen er kansen om te verduurzamen. Van alle binnenlandse vakanties in Nederland in 2023 werd 82% ondernomen met de auto, 10% met de trein en 8% met overige vervoermiddelen (CBS Vakantieonderzoek). Bereikbaarheid met het openbaar vervoer, betere OV-verbindingen, goedkopere treintickets en het faciliteren van elektrische (deel)auto's kunnen bijdragen aan een duurzamere keuze voor het vervoermiddel.

7] Gemiddelde CO₂ uitstoot (kg) per dag per herkomstland

Bron: De CO₂ impact van internationaal bezoek aan Nederland

Sociaal-maatschappelijke impact

Het stimuleren van binnenlands toerisme draagt bij aan het welzijn van zowel individuen als de samenleving. Het biedt ontspanning, recreatie en versterkt de sociale cohesie. De sociaal-maatschappelijke impact gaat echter ook over de manier waarop bezoekers de kwaliteit van leven van inwoners beïnvloeden. Indicatoren die hierin inzicht geven zijn toeristische druk, voorzieningen, werkgelegenheid en brede welvaart. In het volgende hoofdstuk gaan we hier dieper op in.

De binnenlandse vakantie zorgt voor de minste CO₂-uitstoot

Het optimaal benutten van binnenlands toerisme draagt niet alleen bij aan een duurzamere toekomst, maar ook aan een gezondere samenleving

5. De binnenlandse markt in balans

De beleving van drukte verschilt per persoon: wat de één als gezellig en levendig ervaart, kan voor een ander te druk zijn. Toeristische druk is echter objectief meetbaar en geeft inzicht in de hoeveelheid bezoekers op een specifieke locatie op een bepaald moment. Met andere woorden: in ruimte en tijd. Een belangrijke indicator hiervoor is de toeristische intensiteit, oftewel het aantal bezoekers in verhouding tot het aantal inwoners in een gebied. Daarnaast biedt de seasonality rate inzicht in de mate waarin een bestemming afhankelijk is van seizoensgebonden toerisme. In dit hoofdstuk gaan we hier dieper op in.

Toeristische druk

Hieronder zoomen we achtereenvolgens in op intensiteit en dichtheid en vervolgens op spreiding in tijd in ruimte op landelijk niveau. Omdat er echter binnen Nederland grote verschillen zijn per gebied, zoomen we daarna in op provinciaal niveau.

Toeristische intensiteit

De intensiteit geeft het aantal overnachtingen per dag (per 100) inwoners aan.

$$\text{Intensiteit} = (\text{aantal overnachtingen} / (\text{aantal inwoners} * 365)) * 100$$

De toeristische intensiteit geeft de relatie weer tussen het aantal overnachtingen van bezoekers in verhouding tot het aantal inwoners in een gebied. Hoe hoger het getal, hoe groter het aandeel verblijfsbezoekers is van de mensen in een gebied.

Toeristische dichtheid

De toeristische dichtheid geeft het aantal overnachtingen per dag per km2 weer

$$\text{Dichtheid} = (\text{aantal overnachtingen} / 365 / \text{oppervlakte})$$

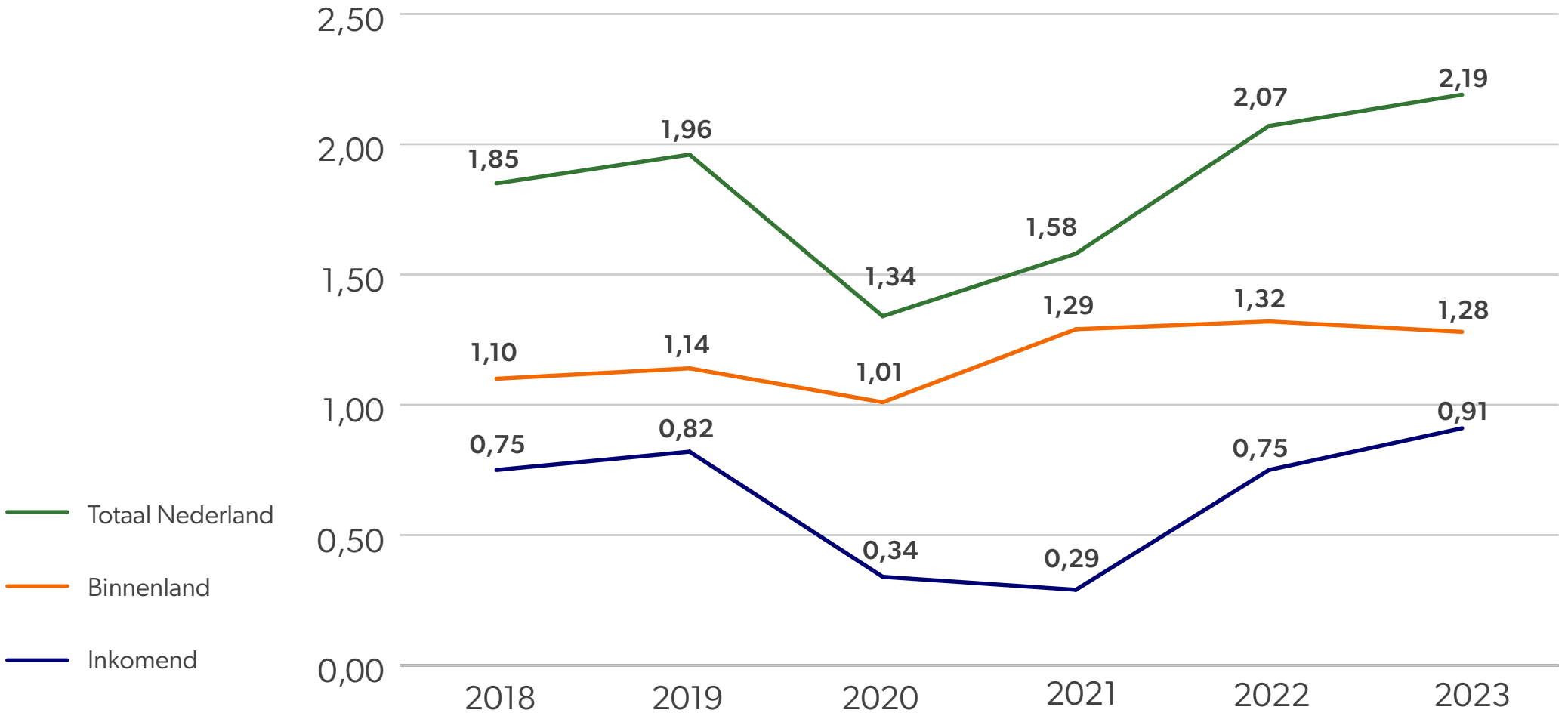
De toeristische dichtheid relateert het aantal overnachtingen van bezoekers aan de totale oppervlakte in een gebied. Hoe

hoger het getal, hoe meer verblijfsbezoekers er zijn per vierkante kilometer in het gebied.

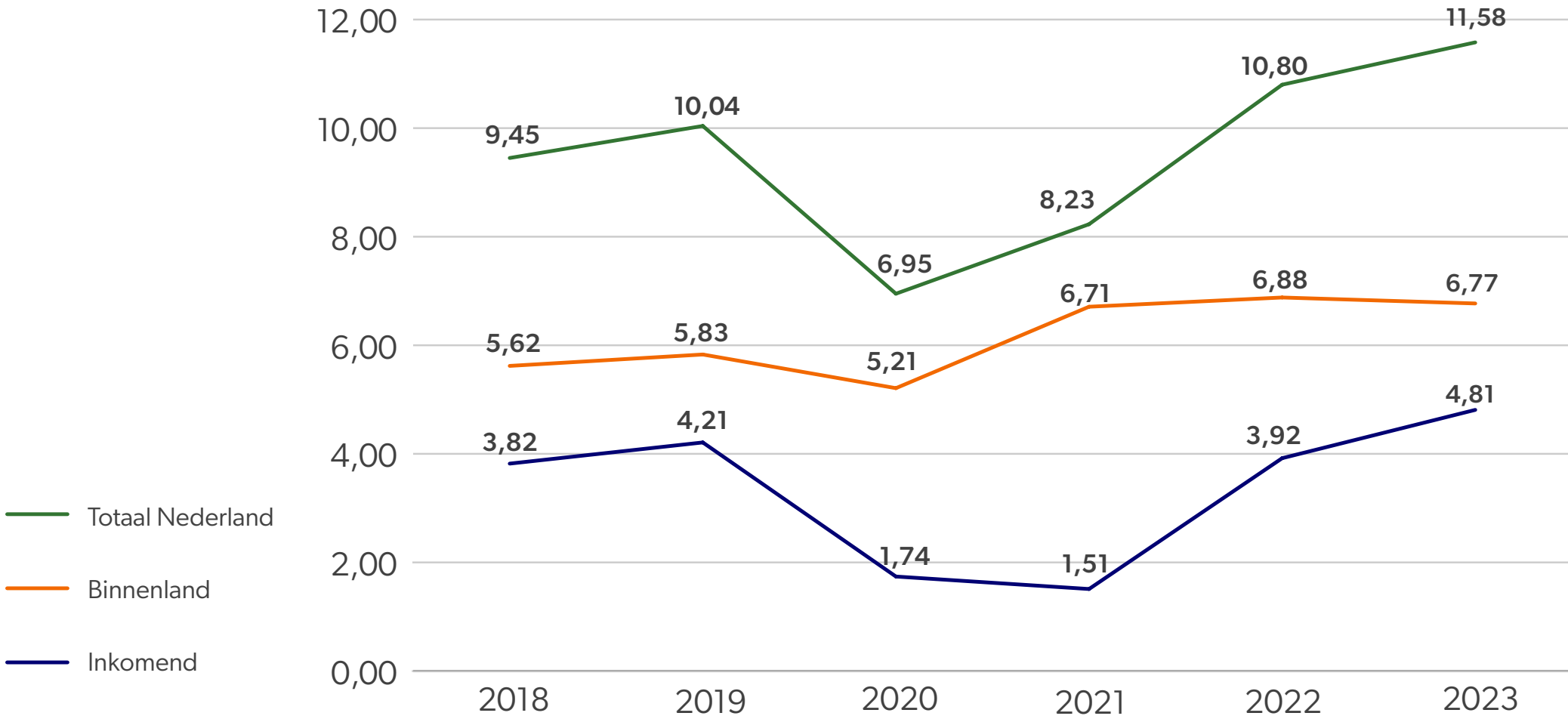
Zowel de toeristische intensiteit als de dichtheid in Nederland nemen al jaren toe (en bestaan zowel uit binnenlands als inkomend bezoek). De toeristische druk neemt in omvang toe, wat zowel gewenst als ongewenst kan zijn op een bepaald moment in een bepaald gebied. Zowel de toeristische intensiteit als de dichtheid van de binnenlandse markt zijn hoger dan die van de inkomende markt, waarbij inkomend sneller groeit (zie grafieken 8 & 9).

In vergelijking met andere landen is de intensiteit in Nederland hoger dan in Duitsland, België en Frankrijk, maar lager dan in het Verenigd Koninkrijk.

8] Ontwikkeling toeristische intensiteit in Nederland

9] Ontwikkeling toeristische dichtheid in Nederland

Bron grafiek 8 & 9: NBTC, Impactmonitor Toerisme

Spreiding in ruimte en tijd

Spreiding in ruimte

De ruimtelijke spreidingsindex meet hoe gelijkmatig bezoekers over het land zijn verdeeld (zie grafiek 10). Een lager cijfer betekent een betere spreiding. Uit deze indicator blijkt dat binnenlandse overnachtingen relatief goed over het land verspreid zijn, terwijl buitenlandse bezoekers zich nog grotendeels concentreren op bepaalde gebieden. Binnenlandse toeristen verspreiden zich beter over de provincies en grote steden, hoewel ook hier Amsterdam nog steeds aanzienlijk meer bezoekers trekt dan de andere drie grote steden.

Opvallend is de ontwikkeling van de particuliere verhuur. De overnachtingen in de particuliere verhuur verspreiden zich steeds beter over het land. Voorheen was deze logiesvorm vooral populair in de grote steden, maar door opgelegde restricties van gemeenten én de toegenomen bekendheid en populariteit, heeft deze zich nu ook verder over het land verspreid.

Naast (dag)bezoek spelen ook de vrijetijdsactiviteiten van Nederlandse inwoners een rol. Deze zijn vaak minder gelijkmatig verdeeld over ruimte en tijd en concentreren zich vooral in de directe omgeving van de recreant. Zo leidt bijvoorbeeld mooi weekendweer tot een toename van wandelaars op specifieke locaties, wat op bepaalde plekken en momenten voor extra druk op de ruimte zorgt.

Spreiding in tijd

Naast de geografische/ruimtelijke spreiding over Nederland is ook de spreiding in tijd van belang voor de toeristische druk op een gebied. Daar is ook een indicator voor: de seizoensafhankelijkheid (zie grafiek 11). Hoe hoger het getal, hoe minder gelijkmatig het bezoek verspreid is over het jaar.

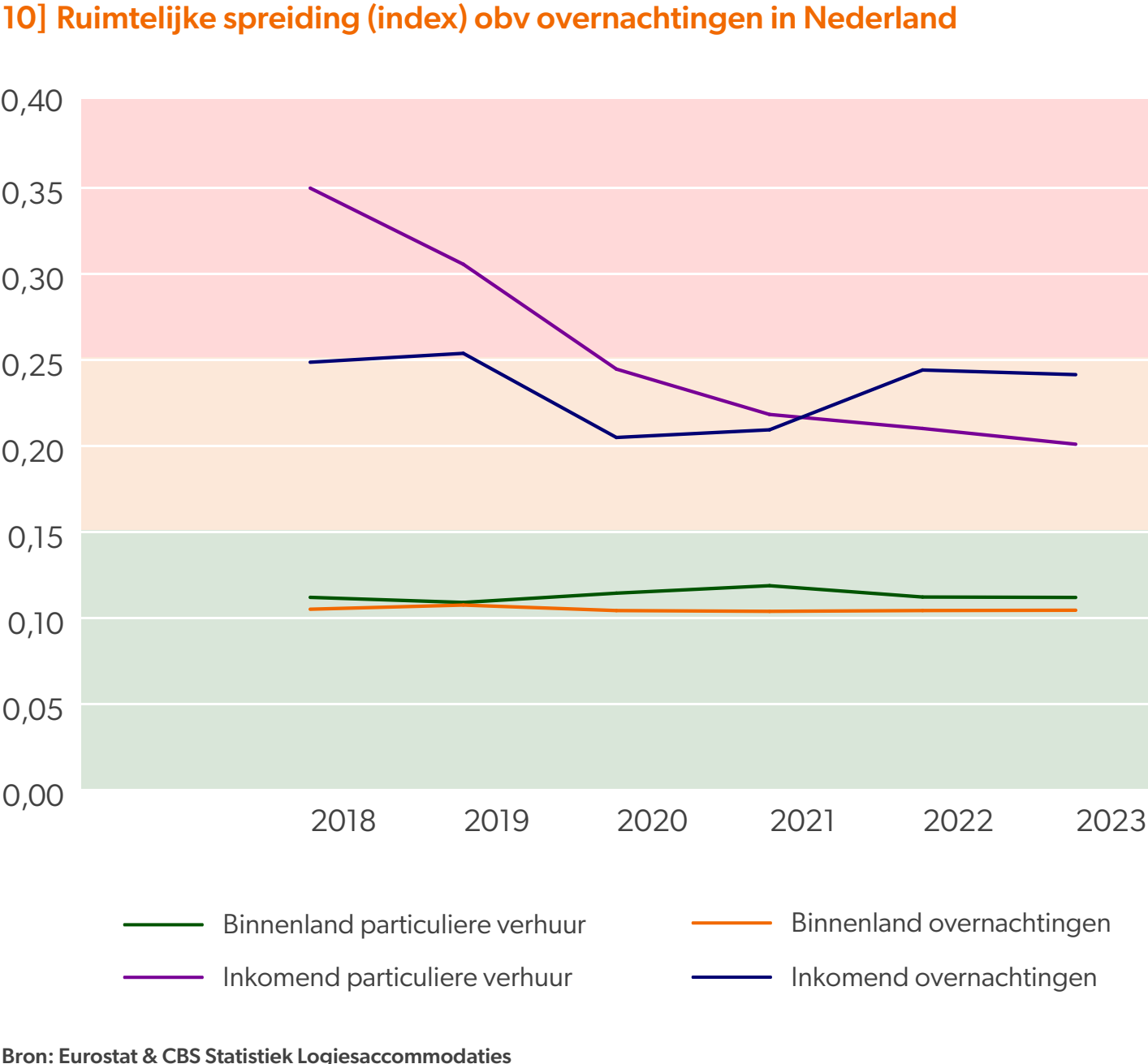
In de coronaperiode is de seizoensafhankelijkheid (tijdelijk) flink toegenomen. Nu herstelt het zich weer naar minder sterke seizoenspatronen. De binnenlandse markt spreidt zich iets beter in tijd dan de inkomende markt.

De ruimtelijke spreidingsindex wordt gebruikt om de mate van concentratie in een markt aan te duiden. De index varieert van 1-0.

<0,15 Niet geconcentreerde markt (bezoekers zijn goed verspreid over het land).

0,15 – 0,25 Matig geconcentreerde markt (bezoekers zijn redelijk verspreid over het land, maar er is enige mate van concentratie op bepaalde bestemming(en)).

>0,25 Geconcentreerde markt (bezoekers bevinden zich vooral in één gebied en zijn niet goed verspreid over het land).

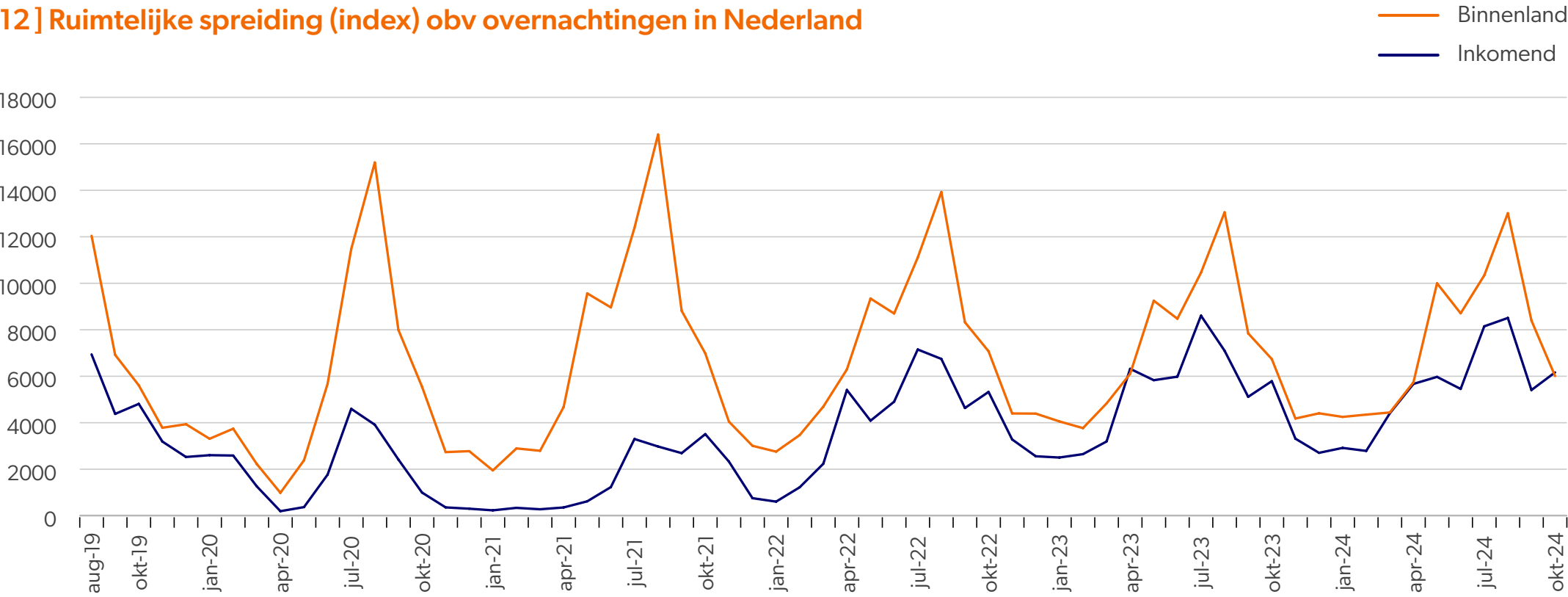
Na Frankrijk is Nederland het meest seizoensafhankelijk.
Meer dan Duitsland, België en het Verenigd Koninkrijk
(zie tabel hieronder).

	Nederland	Duitsland	België	Frankrijk	Verenigd Koninkrijk
Seasonality rate	0,24	0,19	0,2	0,33	n/a

Bron: Impactmonitor Toerisme

De seizoensafhankelijkheid wordt met name veroorzaakt door de zomermaanden. De meeste binnenlandse overnachtingen vinden plaats tussen mei en oktober, met een piek in augustus. Inkomend bezoek laat hetzelfde patroon zien (zie grafiek 12).

12] Ruimtelijke spreiding (index) obv overnachtingen in Nederland

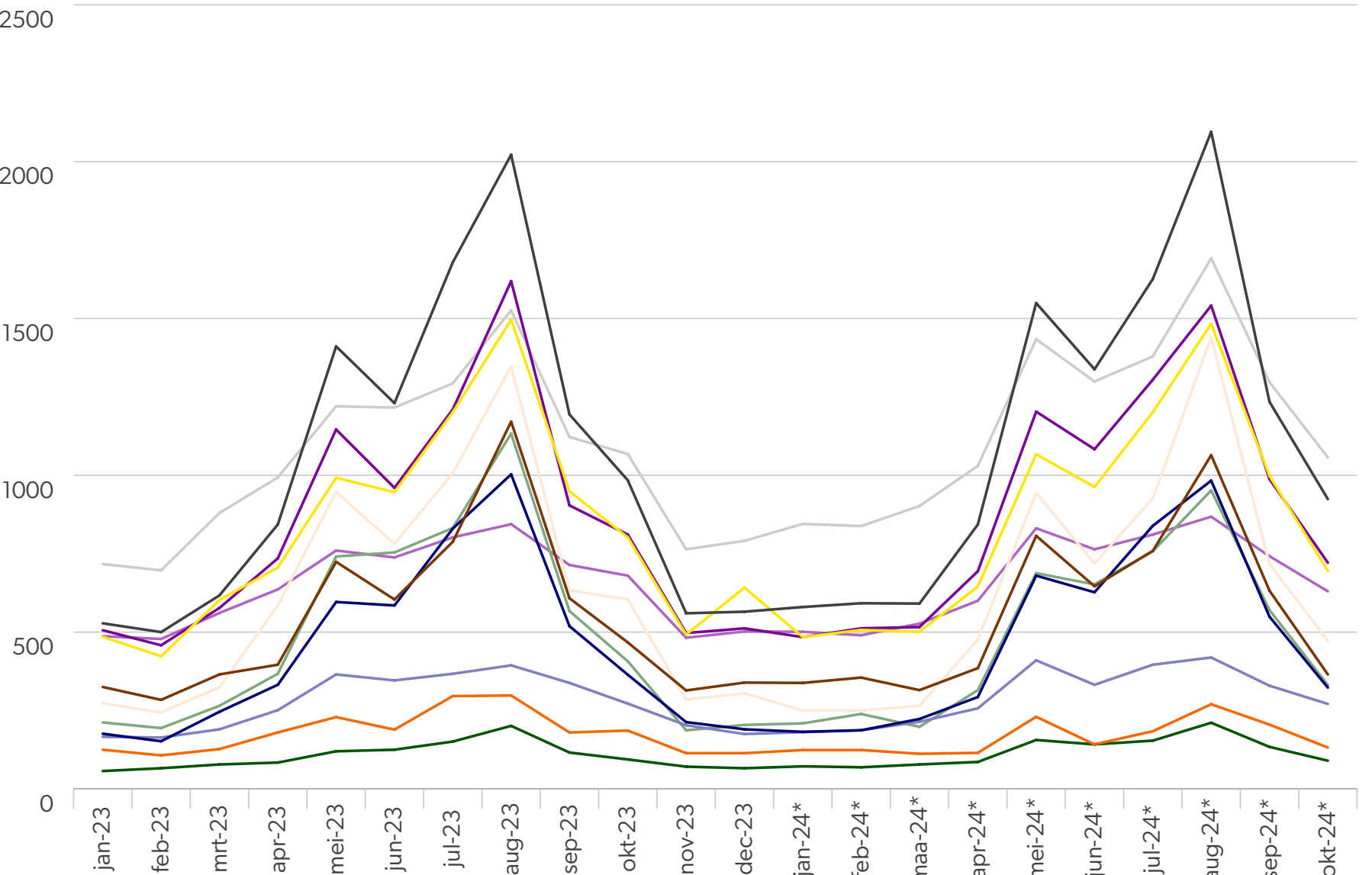

Bron grafieken 12 & 13: CBS, Statistiek Logiesaccommodaties

De opgaven zijn per gebied verschillend waardoor beleid en strategie op lokaal niveau bepaald wordt

13] Aantal binnenlandse overnachtingen per maand per provincie (23/24)

*Voorlopige cijfers

- Drenthe

Flevoland

Friesland

Gelderland
- Groningen

Limburg

Noord-Brabant

Noord-Holland
- Overijssel

Utrecht

Zeeland

Zuid-Holland

Grote verschillen per gebied

Indicatoren voor toeristische druk geven op landelijk niveau een indicatie over de ontwikkeling door de jaren heen voor zowel inkomend als binnenlands bezoek. Het levert echter veel meer inzichten op door in te zoomen op specifieke gebieden. Pas dan wordt duidelijk waar en wanneer de toeristische druk op een specifiek gebied hoger of lager is. De Impactmonitor Toerisme ⁷ maakt het mogelijk om in te zoomen op provinciaal en COROP-niveau. Hieronder een aantal opvallende resultaten op provinciaal niveau. Daarin is ook de capaciteit meegenomen.

De capaciteit geeft het aantal beschikbare slaapplekken in geopende accommodaties per 1.000 inwoners weer.

Capaciteit per 1.000 inwoners = Capaciteit/(aantal inwoners)/1000)

De intensiteit en dichtheid is in Zeeland hoog, met name tussen april en oktober. De capaciteit (per inwoner) is hier erg hoog. En ook de seizoensafhankelijkheid is hier het hoogst. Het grootste aantal

overnachtingen van de binnenlandse markt is in augustus (2023). In de andere drukke maanden is het aandeel buitenlands bezoek groter in Zeeland.

In Drenthe is de capaciteit per inwoner ook hoog. Intensiteit en dichtheid is alleen hoog in juli en augustus. Hier is het aandeel binnenlands bezoek groot.

Alhoewel de dichtheid in Friesland laag is, is de intensiteit in Friesland in augustus hoog. Deze wordt grotendeels bepaald door de binnenlandse markt. Seizoensafhankelijkheid is hier hoog.

In Noord-Holland is de dichtheid erg hoog en is de intensiteit alleen in juli en augustus hoog. Dit wordt vooral bepaald door een groot aandeel buitenlandse overnachtingen (namelijk ongeveer 70%). De stad Amsterdam speelt hierin een erg grote rol. Seizoensafhankelijkheid is hier laag.

Ook in Limburg is de capaciteit per inwoner en de dichtheid hoog waarbij de intensiteit in juli en augustus hoog is. Hier is het aandeel binnenlandse bezoek groot en is er enige mate van seizoensafhankelijkheid.

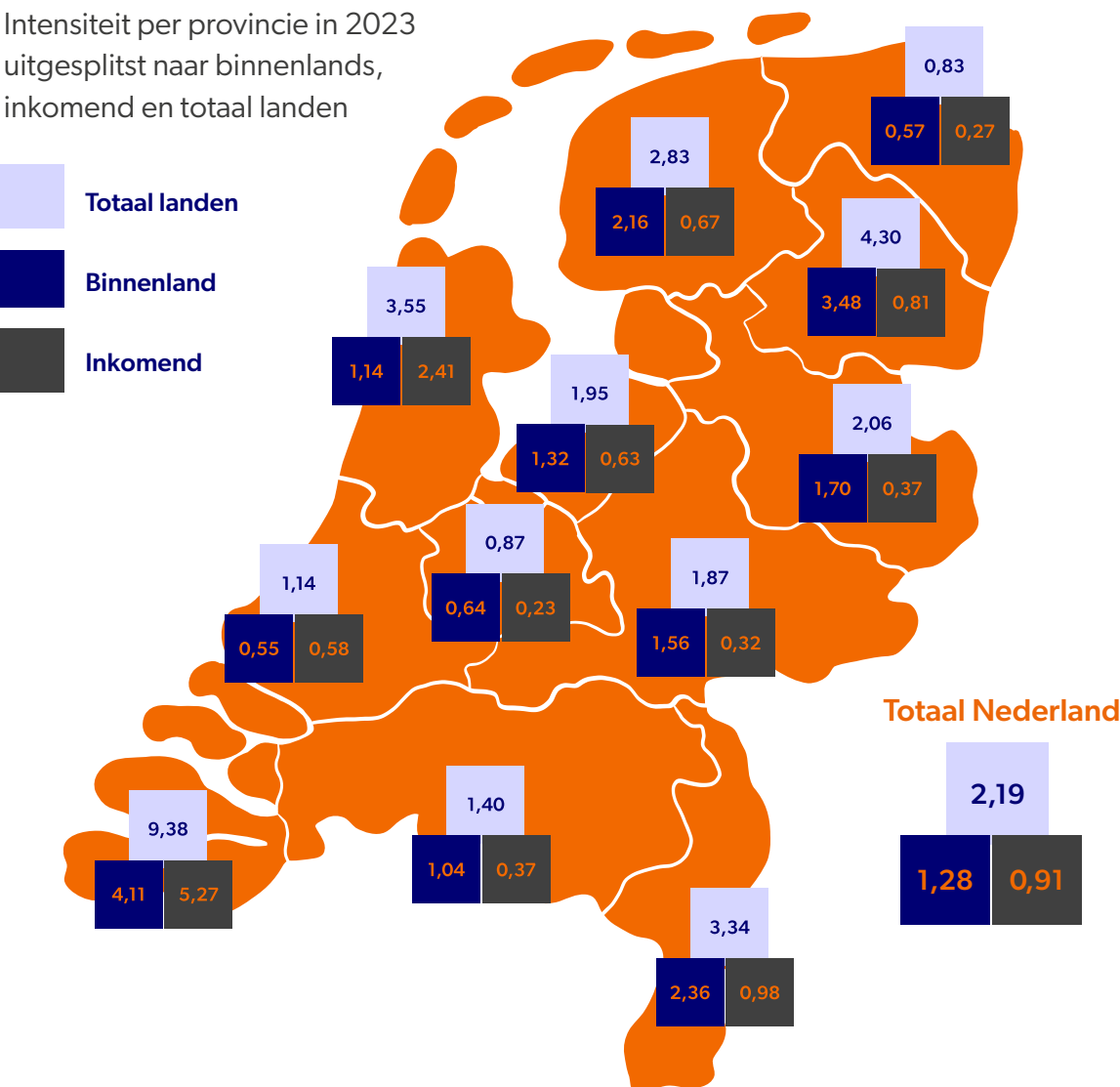
In Zuid-Holland is ook de dichtheid hoog, maar de intensiteit laag. Hier zijn binnenlandse en buitenlandse overnachtingen gelijk en spelen de grote steden Rotterdam en Den Haag een belangrijke rol. De binnenlandse markt is hier weinig seizoensafhankelijk. Voor inkomend bezoek is dat iets hoger.

Het aantal binnenlandse overnachtingen in Gelderland is groot. Toch is intensiteit en dichtheid hier laag. Voor inkomend zelfs heel erg laag.

Ook in Groningen is de intensiteit en dichtheid laag. Zo ook het aantal overnachtingen.

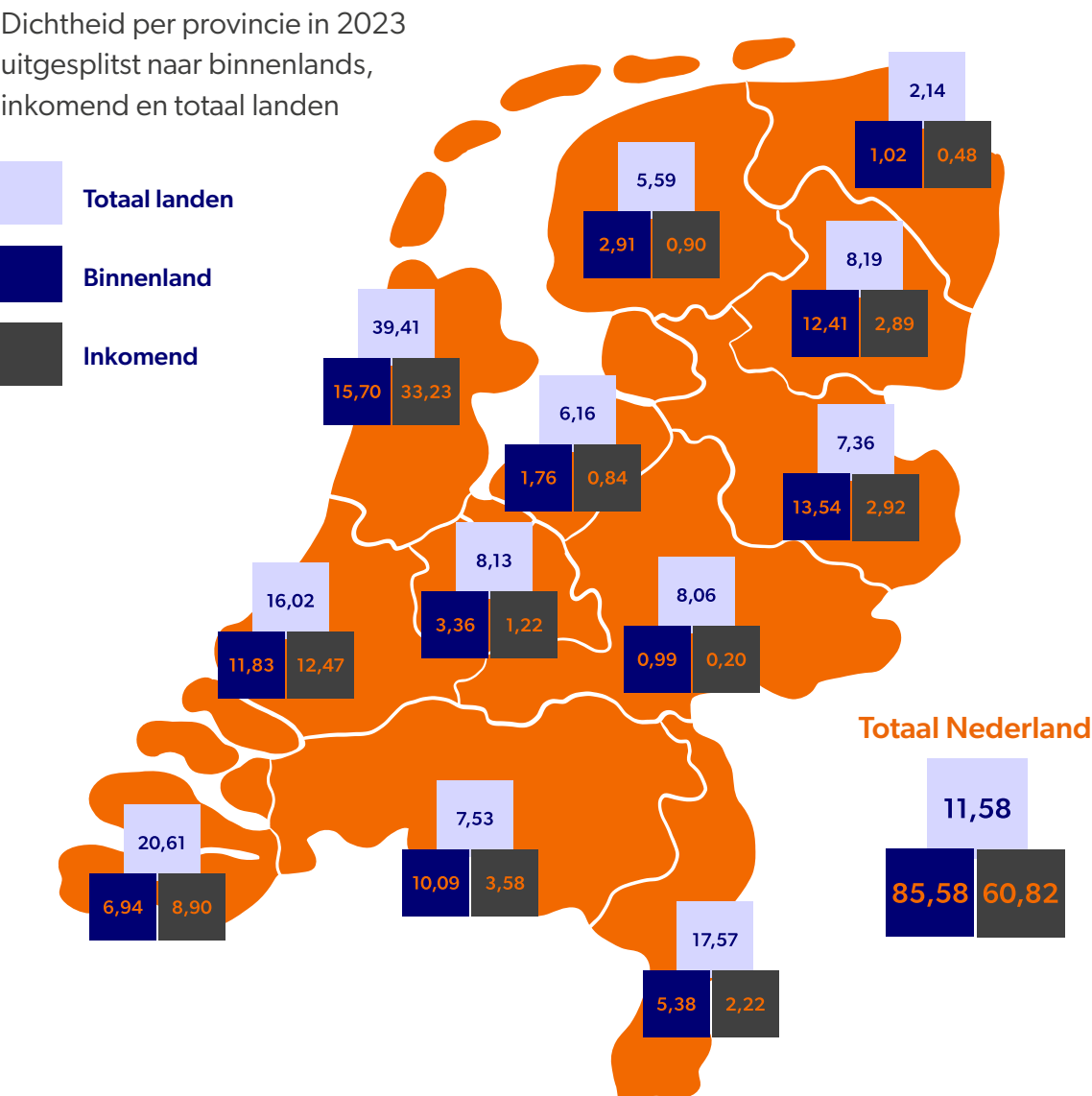
Intensiteit

Intensiteit per provincie in 2023 uitgesplitst naar binnenlands, inkomend en totaal landen

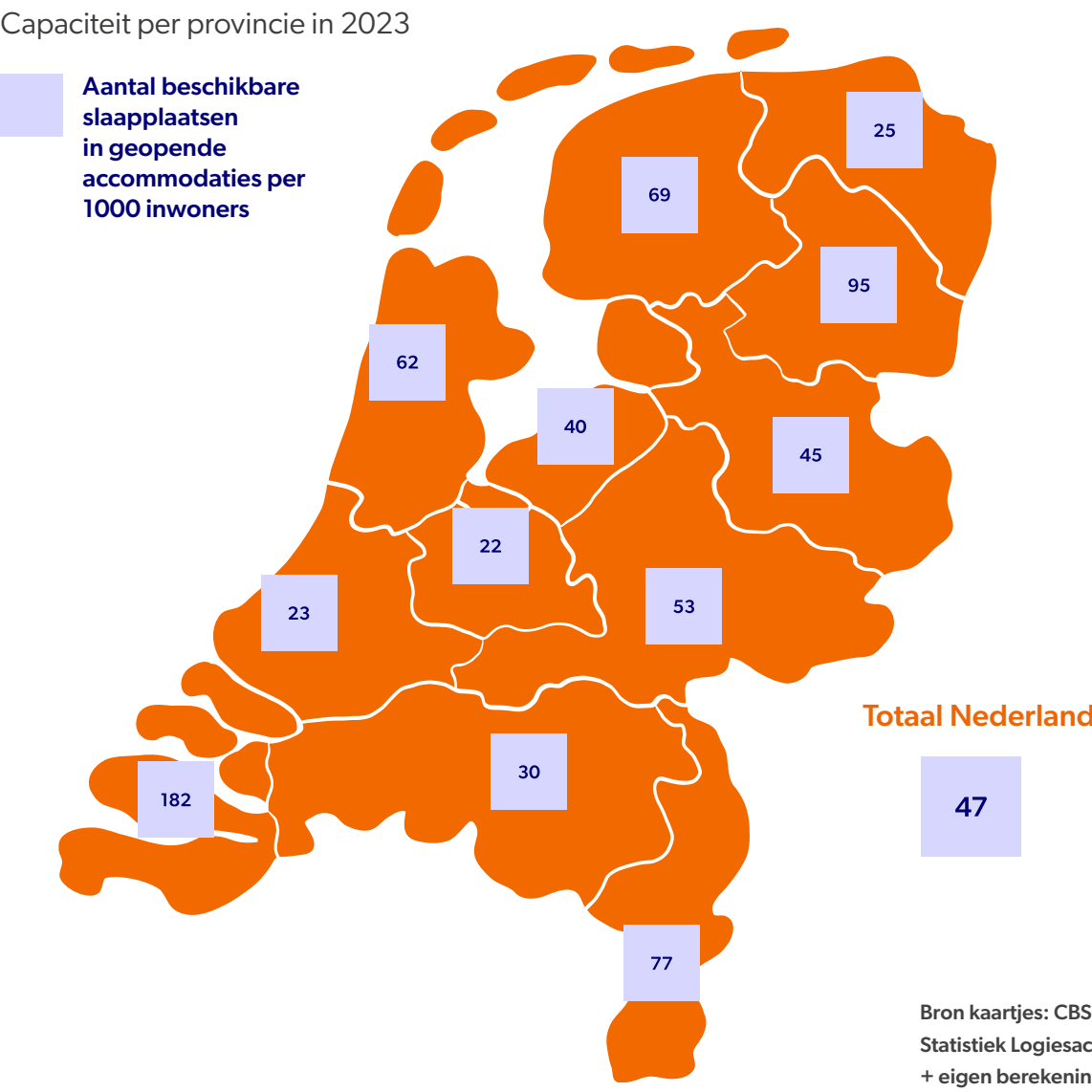
Dichtheid

Dichtheid per provincie in 2023 uitgesplitst naar binnenlands, inkomend en totaal landen

Capaciteit verblijf

Capaciteit per provincie in 2023

Bron kaartjes: CBS, Statistiek Logiesaccommodaties + eigen berekening

6. Meer cijfers over de binnenlandse markt

Data en inzichten zijn onderdeel van de eerste stap van de Leidraad Bestemmingsmanagement⁷, de analyse. Een goede analyse is hét vertrekpunt voor de ontwikkeling van effectief beleid.

Hoe staat het ervoor met vraag en aanbod? Wat is de impact van bezoek? Hoe zit het met druk en draagkracht? En wat zijn de prognoses, trends en ontwikkelingen waar we rekening mee kunnen houden? Verzameling en duiding van data is in deze stap cruciaal.

Heb je interesse in meer informatie over de binnenlandse markt of wil je verder inzoomen op bepaalde gebieden? De volgende bronnen, rapporten en dashboards zijn hiervoor beschikbaar:

CBS Vakantieonderzoek [↗]

Het CBS Vakantieonderzoek is een grootschalig onderzoek dat inzicht geeft in het vakantiegedrag van Nederlanders en de kenmerken van de ondernomen vakanties, boekgedrag en bestedingen. Cijfers zijn gebaseerd op het aantal vakanties ondernomen door Nederlanders. Voorheen werd dit door NBTC-NIPO Research uitgevoerd, sinds 2021 door het CBS (vanwege Eurostat-verplichtingen). Dit onderzoek wordt jaarlijks herhaald.

CBS, Statistiek Logiesaccommodaties [↗]

De Statistiek Logiesaccommodaties bevat cijfers over het aantal gasten en hun overnachtingen in Nederland in alle hotels, motels, pensions, appartementen met hoteldienstverlening, jeugdaccommodaties en bed and breakfasts met ten minste vijf slaappleatsen, op alle kampeerterreinen met minimaal vier toeristische standplaatsen en op huisjesterreinen en in groepsaccommodaties met ten minste 10 slaappleatsen. Data is te bekijken en te downloaden via CBS Statline. De data worden maandelijks bijgewerkt (voorlopige cijfers). Eenmaal per jaar worden de cijfers van het voorafgaande jaar gecontroleerd en definitief gemaakt.

NBTC, Nederlands Vrijetijdsonderzoek (NVTO) 2022/2023 [↗]

Het Nederlands Vrijetijdsonderzoek geeft inzicht in de omvang en kenmerken van de uithuizige vrijetijdsmarkt. Hiermee worden alle (dag)recreatieve activiteiten bedoeld die worden ondernomen buiten de eigen woning in Nederland met een minimale duur van één uur (inclusief eventuele reistijd). Activiteiten tijdens een binnenlandse vakantie en in het buitenland vallen buiten de scope van dit onderzoek.

NBTC, Vakantie Sentiment Monitor (VSM) [↗]

De Vakantie Sentiment Monitor brengt de vakantie-intentie van inwoners uit Nederland, Duitsland, België, het Verenigd Koninkrijk en de Verenigde Staten (en minimaal één keer per jaar China) in kaart. De VSM geeft onder meer inzicht in vakantieplannen en de mogelijke invloed van actuele thema's zoals klimaatverandering, geopolitieke spanningen en digitalisering hierop.

NBTC Forecast, Verwachting verblijfstoerisme 2025 [↗]

Tweemaal per jaar publiceert NBTC een verwachting voor het verblijfstoerisme in Nederland. De prognose geeft inzicht in de verwachte aantallen verblijfsgasten in het betreffende jaar. De cijfers zijn gebaseerd op de CBS Statistiek Logiesaccommodaties (zie bron hoofdstuk 2), plus een aantal aanvullende indicatoren zoals macro-economische voorspellingen en wereldwijde Europese toeristische trends. De prognose bevat geen informatie over particulier verhuurde accommodaties via online platformen.

NBTC, Impactmonitor Toerisme [↗]

Het dashboard Impactmonitor Toerisme geeft inzicht in de duurzame ontwikkeling van toerisme in Nederland, door de bredere impact van toerisme te monitoren op drie dimensies van impact: economische, sociaal-maatschappelijke en de ecologische impact.

NBTC ism CELTH, Forecast 2035 [↗]

De Forecast 2035 is een Data & Development Lab project dat wordt uitgevoerd in samenwerking met CELTH. Net als de publicatie 'Verwachting verblijfstoerisme' biedt deze prognose inzicht in de verwachte aantallen verblijfsgasten, echter kijkt deze forecast vooruit over een periode van 10 jaar. Uniek aan deze forecast is dat er voor het eerst een doorrekening wordt gemaakt naar provincies. De Forecast 2035 is in januari 2025 gepubliceerd.

Colofon & contact

Maart 2025

Tekst en eindredactie

NBTC

Nathalie Frissen

Maartje Schouten

Irene de Vette

Vormgeving

Unit-twintig

Foto cover

Claire Droppert

Deze publicatie is met de grootst mogelijke zorgvuldigheid samengesteld, maar het is altijd mogelijk dat bepaalde informatie niet (meer) klopt. Waar bekend zijn de bronnen vermeld. Alle teksten en grafieken in deze uitgave mogen vermenigvuldigd of openbaar gemaakt worden, mits met bronvermelding van NBTC. Voor beeldmateriaal moet ook de naam van de fotograaf worden vermeld, op deze wijze: © Naam Fotograaf.

Contactpersoon voor deze publicatie:

Nathalie Frissen, nfrissen@holland.com

Nederlands Bureau voor Toerisme & Congressen
Prinses Catharina-Amaliastraat 5
2496 XD Den Haag
Postbus 63470
2502 JL Den Haag

Deze publicatie is een uitgave van NBTC.
Meer informatie? Zie nbtc.nl of onze pagina op LinkedIn.

